

75
ANIVERSARI
1940 / 2015

ANTRÀS
ADVOCATS ASSOCIATS

Des de 1940

AGOST 2017

NEWSLETTER

INFORMACIONES LABORALES

Agost 2017

Economia col·laborativa i bases per a una futura regulació en l'àmbit europeu.

El passat 15 de juny de 2017, el Parlament Europeu va aprovar una resolució que, amb el títol d'“Agenda Europea per a l'economia col·laborativa”, estableix els paràmetres sobre els quals s'hauria de basar una futura regulació europea en aquesta matèria. A part de recomanar la lectura detallada d'un document de gran interès i referit a qüestions d'àmbit divers (lliure mercat i competència, fiscalitat, consum, etc.), interessa destacar alguns dels seus elements més significatius, especialment aquells més directament relacionats amb el Dret del Treball i l'ocupació.

Així, pel que fa al que podríem anomenar aspectes generals, el primer element a destacar és que la resolució ha preferit no pronunciar-se sobre què s'ha d'entendre per “economia col·laborativa”. Segurament l'absència encara de definicions plenament consolidades, però sobretot el caràcter obert i dinàmic d'una realitat molt diversa, expliquen l'omissió d'una definició que, en qualsevol cas, creiem que serà necessària. El segon element a destacar és la consideració positiva que es fa d'aquests nous models de negoci desenvolupats sobre la base de plataformes tecnològiques digitals que permeten la intermediació entre l'oferta i la demanda i generen relacions entre particulars i/o professionals, que són els que presten i intercanvien el servei o béns objecte del negoci. En aquest sentit, el Parlament destaca que “l'economia col·laborativa reporta beneficis socials per als ciutadans de la Unió”, “ofereix als joves, als migrants, als treballadors

a temps parcial i als ciutadans d'edat avançada la possibilitat d'accedir al mercat laboral”, “brinda importants oportunitats als ciutadans i als consumidors” i “crea noves i interessants oportunitats empresarials, creixement i ocupació, i exerceix sovint un important paper en el sentit que incrementa l'eficiència del sistema econòmic i el fa més sostenible en els plans social i ambiental”.

Per tot això, i tenint en compte el seu ràpid creixement, el Parlament considera necessari que s'efectuï una regulació d'àmbit europeu que en garanteixi el desenvolupament, per exemple, dotant de transparència i claredat les normes jurídiques aplicables, i que, al mateix temps, eviti alguna de les disfuncions que pot provocar (per exemple, fragmentació i desigualtat normativa no justificada entre models de negoci tradicionals vs. col·laboratius, elusió fiscal, desprotecció de consumidors i treballadors).

En relació amb l'àmbit laboral, la resolució:

- Destaca la necessitat que la Comissió Europea estudiï en quina mesura les normes actuals de la Unió es poden aplicar al mercat laboral digital, i demana als Estats membres que, en col·laboració amb els interlocutors socials i altres parts interessades, avaluin de forma proactiva la necessitat de modernitzar la legislació en vigor, en particular els sistemes de seguretat social. Una petició que s'estén als interlocutors socials perquè, quan sigui necessari, s'actualitzin els convenis col·lectius

de manera que les normes de protecció en vigor es puguin mantenir també en l'entorn laboral digital.

- Fa especial èmfasi en la necessitat de protegir els drets dels treballadors en els serveis col·laboratius, en especial el dret dels treballadors a organitzar-se, a emprendre accions col·lectives i a negociar convenis col·lectius, i tot i que reconeix que els treballadors de l'economia col·laborativa poden ser treballadors per compte propi o aliè en funció de les característiques que concorren, insta els Estats i la Comissió perquè els garanteixin unes condicions laborals justes i una adequada protecció jurídica i social, amb independència del seu estatus jurídic. En aquest sentit, destaca la importància del teletreball i del treball intel·ligent en el marc de l'economia col·laborativa, i defensa, en relació amb això, la necessitat d'equiparar aquestes modalitats laborals amb les tradicionals.
- Insta els Estats membres a dur a terme inspeccions laborals suficients en les plataformes en línia, i a imposar sancions en cas d'infracció de la normativa, i a prestar una atenció particular al treball no declarat i al treball autònom fictici.
- Insta els Estats membres a reconèixer que l'economia col·laborativa també comportarà "pertorbacions", sembla que referint-se a

tancaments empresarials, per la qual cosa s'han de preparar mesures d'absorció per a determinats sectors i donar suport a la formació i la recol·locació.

- Demana a la Comissió que estudiï en quina mesura la Directiva sobre les empreses de treball temporal (2008/104 / EC1) és aplicable a plataformes en línia específiques; considera que moltes de les plataformes en línia que actuen d'intermediàries tenen una estructura similar a la de les empreses de treball temporal.

Caldrà esperar a veure com es concreten i materialitzen aquestes recomanacions, però, en qualsevol cas, sembla clara la necessitat d'actualitzar i modernitzar uns marcs normatius construïts sobre unes realitats i unes lògiques no plenament aplicables a la realitat actual. La modernització de l'actual legislació laboral és una qüestió vital i de gran importància per a treballadors i empreses. La consecució d'un marc normatiu adequat per als nous models de treball ha de ser un objectiu de tots els agents i interlocutors socials, ja que, només amb un sistema que garanteixi seguretat jurídica, transparència i igualtat en el mercat i protecció per als drets dels treballadors que presten serveis en aquest tipus de plataformes, serà possible un desenvolupament equilibrat d'una realitat, la de l'economia col·laborativa, que ha vingut per quedar-se.

A propòsit de la reversió de serveis gestionats indirectament per les Administracions públiques: l'aplicabilitat de la Directiva 2001/23/CE, relativa al manteniment dels drets dels treballadors en cas de traspassos d'empreses.

En el Butlletí anterior feiem referència a la important innovació introduïda per la disp. addic. vint-i-sisena de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2017 en relació amb la incorporació de personal en l'àmbit de les AP com a conseqüència de la reversió de serveis gestionats indirectament.

Assenyalàvem que la norma establia el que podia interpretar-se com una limitació a la subrogació per part de l'AP dels treballadors provinents de contractistes de concessions d'obres o de serveis públics o de qualsevol altre contracte adjudicat per les administracions, quan els seus contractes

s'extingeixin pel seu compliment, per resolució, incloent-hi el rescat, o si s'adopta el segrest o intervenció del servei. Assenyalàvem que una interpretació en aquest sentit podria plantejar, no obstant, serioses objeccions des de la perspectiva de la seva adequació amb el Dret de la Unió Europea, en concret amb la Directiva 2001/23/CE, relativa al manteniment dels drets dels treballadors en cas de traspassos d'empreses.

Una sentència recent del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, STJUE del 20 de juliol de 2017 (ass. C-416/16, *Piscarreta Ricardo*), tot i que dictada per a un cas portuguès, sembla insistir en el sentit que resultaria aplicable, amb caràcter general, la garantia subrogatòria en els supòsits de reversió d'activitats per part d'Administracions públiques.

En aquest supòsit, el treballador contractat per temps indefinit per un ajuntament per exercir funcions tècniques passa a exercir-les en una empresa municipal, també en virtut d'un contracte de durada indefinida. Després de decidir el municipi fusionar diverses empreses municipals, el treballador exercirà funcions d'administrador primer i de director després en l'última de les empreses constituïdes. En aquest context, el treballador sol·licita una excedència de dos anys, que li és concedida i renovada posteriorment per una durada equivalent. En el transcurs d'aquest temps, l'ajuntament decideix dissoldre l'empresa municipal –de la qual era únic accionista i a la qual pertanyia el treballador– per fer-se càrrec de part de les activitats d'aquesta empresa i externalitzar-ne la resta a una altra empresa municipal de la qual l'ajuntament era igualment únic accionista. Una part dels treballadors de l'empresa creada com a conseqüència de la fusió van ser traspassats a l'ajuntament; la resta, objecte d'una «cessió de posició contractual», van ser assumits per l'empresa municipal a la qual es van externalitzar els serveis no revertits. El treballador demandant no va ser considerat, però, ni en el pla de reversió ni en el d'externalització, i se li va comunicar la rescissió del seu contracte. L'ajuntament i les empreses implicades es van oposar al manteniment de la

relació laboral per considerar que el treballador estava en situació d'excedència i, addicionalment, per considerar que no es va produir cap transmissió de centre d'activitat o empresa, ja que aquella a la qual pertanyia havia estat dissolta per llei i, en conseqüència, havia cessat en la seva activitat.

Pel que interessa als nostres efectes, s'ha de destacar que el TJUE declara:

- “Que la circumstància que, en el context d'aquesta operació, el cedent fos una empresa municipal i els cessionaris un municipi i una altra empresa municipal no obsta, en si mateixa, al fet que la Directiva 2001/23 sigui aplicable a l'esmentada operació”, i recorda que el mateix Tribunal ja ha declarat que la circumstància que el cessionari sigui un organisme de Dret públic no permet excloure l'existència d'una transmissió compresa en l'àmbit d'aplicació de la Directiva 2001/23, tant si és una empresa pública titular d'un servei públic (vegeu, en aquest sentit, la sentència del 26 de novembre de 2015, *Aira Pascual i altres*, C-509/14, EU:C:2015:781, apartats 25 i 26) com si és un ajuntament (vegeu, en aquest sentit, la sentència del 20 de gener de 2011, *Clece*, C-463/09, EU:C:2011:24, apartat 26 i jurisprudència citada).
- Que queden excloses de l'àmbit d'aplicació de la Directiva aquelles entitats o empreses que realitzin activitats que puguin ser considerades activitats inherents a l'exercici de prerrogatives de poder públic, mentre que els serveis que es presten en interès públic i sense ànim de lucre, en competència amb els oferts per operadors que actuen amb aquest ànim, poden ser qualificats d'«activitats econòmiques» i per això afectats per la Directiva.
- La circumstància que una transmissió, com la controvertida en el litigi principal, resulti de la dissolució d'una empresa municipal per acord de l'òrgan executiu del municipi

afectat, no obsta, en si mateixa, a l'existència d'una transmissió en el sentit de la Directiva 2001/31, ja que aquesta operació suposa un canvi d'empresari.

- De les consideracions anteriors en resulta que l'article 1, apartat 1, de la Directiva 2001/23, s'ha d'interpretar en el sentit que una situació en què una empresa municipal, l'únic accionista de la qual és un municipi, és dissolta per acord de l'òrgan executiu d'aquest

municipi, i les seves activitats es transmeten parcialment a aquest municipi i passen a ser exercides directament per ell, i parcialment a una altra empresa municipal reconstituïda a tal fi, de la qual l'esmentat municipi és també únic accionista, està compresa en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Directiva, sempre que es mantingui la identitat de l'empresa en qüestió després de la transmissió, cosa que correspon determinar a l'òrgan jurisdiccional remitent.